

Kartu su pavasario gamta pabunda ir erkės

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos specialistai įspėja, kad atšilus orui pabunda ir erkės, kurios platina pavojingas ligas. Kovo mėnuo - erkių aktyvumo pradžia, o jų sezonas trunka iki lapkričio mėnesio. Lietuvoje erkių platinamomis ligomis– erkinio encefalitu ir Laimo liga asmenys serga net kelis kartus dažniau nei kitose Europos valstybėse. Žiema ir ankstyvas pavasaris– tinkamiausias metas skiepytis nuo erkinio encefalito. Pradėti skiepytis nuo šios erkių platinamos ligos medikai pataria šaltuoju metų laiku, kol erkės dar miega. Imunitetui nuo erkinio encefalito susidaryti reikalingos trys vakcinų dozės, kurios turi būti įskiepijamos su 1–3 ir 5–12 mėnesių pertraukos.

Preliminariais Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro duomenimis, pernai (2018 m.) Lietuvoje registruoti 384 erkinio encefalito ir 2293 Laimo ligos atvejai. Nors sergamumas erkių platinamomis ligomis mažesnis nei užpernai (2017 m.), manoma, dėl erkėms nepalankių klimatinėjų sąlygų – itin sausos vasaros, vis dar išlieka didelis – 13,7 atv./ 100 tūkst. gyventojų. Lietuvoje erkių platinamomis ligomis kasmet serga 2–3 tūkst. žmonių.

Tinkama aplinka

Specialistai primena, kad tinkamiausias būdas mažinti ligas platinančių erkių populiaciją– tinkamai prižiūrėti parkus, sodybas, poilsiavietes: pjauti žolę, neleidžiant jai užaugti aukštesnei nei 10 cm. Erkei reikalinga drėgmė, tad kol žolė žema, erkei gresia išdžiūvimas.

Profilaktika

Skiepai– viena veiksmingiausių erkinio encefalito profilaktikos priemonių. Vakcinaciją nuo erkinio encefalito rekomenduojama pradėti žiemą arba ankstyvą pavasarį, kol dar neprasidėjęs erkių aktyvumo laikotarpis. Imunitetui nuo erkinio encefalito susidaryti reikalingos trys vakcinų dozės, kurios turi būti įskiepijamos su 1–3 ir 5–12 mėnesių pertraukomis. **Nuo Laimo ligos vakcinų nėra, tad gali apsaugoti tik budrumas.**

Papildomos atsargumo priemonės:

- Būnant gamtoje patartina dažnai apžiūrėti save ir bendrakeleivius. Aptiktas per drabužius ropančias erkes sunaikinti.
- Einant į mišką, reikėtų apsivilkti šviesiais drabužiais: viršutiniai drabužiai turėtų būti ilgomis rankovėmis, kurių rankogaliai gerai priglustų prie riešo, kelnų klešnės taip pat turėtų būti gerai prigludusios prie kūno, t.y. sukištos į kojines arba batų aulus. Galvą patartina apsirišti skarele arba užsidėti garai priglundančią kepurę, gobtuvą.
- Naudoti repelentus (nariuotakojus atbaidančios medžiagos). Repelentais apnuošiamos atviros žmogaus kūno vietos (veidas, kaklas, rankos). Repelentais galima apnuošti ir gamtoje dėvimus drabužius. Apsaugos efektyvumas priklauso nuo repelento sudėties bei nariuotakojų jautrumo veikliosioms medžiagoms. Repelentų poveikio trukmė yra skirtinga.

Ką daryti įsisiurbus erkei?

Įsisiurbė erkė ir vis dar dvejojate, kaip ją teisingai ištraukti? Specialistai primena, kad tam galima panaudoti paprasčiausią pincetą. Prieš traukiant erkę riebalų ir kitų medžiagų naudoti nereikia, nes

pašaliniai dirgikliai suaktyvina erkės mitybą. Erkę svarbu pincetu suimti kuo arčiau žmogaus kūno odos ir nesukiojant staigiu judesiu traukti į viršų, įkandimo vietą dezinfekuoti. Anot medikų, organizmo savijautą ir įkandimo vietą rekomenduojama stebėti mėnesį– per šį laiką pasireiškia erkių platinamų ligų simptomai. Ištrauktos erkės į laboratoriją vežti tyrimams neverta, jei ji ir buvo infekuota, efektyvių prevencinių priemonių galinčių padėti apsisaugoti nuo įkandimo nėra.

Naudingos nuorodos:

<http://www.ulac.lt/uploads/downloads/leidiniai/erkes1.pdf>

http://www.ulac.lt/uploads/downloads/leidiniai_2016/A4%20plakatas_Erkesm.pdf

Informacija parengta naudojantis www.ulac.lt duomenimis